

Joep Luycx

Doe als ik, schrijf als jij

Ontdek dat je veel creatiever bent
dan je denkt. En hoe je schrijft met je
Ernie en verbetert met je Bert.

Eerder schreef ik:

Schrijf wat je bedoelt (2013)

Jippie, ik schrijf een joepie (2015)

Durf te willen (2021)

Voor jou.

'Het visuele vermogen van de mens is
een wereldwonder.'

— **Steven Pinker**

'Stop making sense.'

— **David Byrne**

'Play is our brain's favorite way of
learning.'

— **Diane Ackerman**

Inhoud.

Zo.	6
Boekje vouwen.	39
Een complete joepie.	42
Wat je nu weet.	43
Alle stappen op een rijtje.	44
Over dit boek.	56
Over je Bert en je Ernie.	57
Dank.	58
Over mij.	59
Over de joepie academie.	60
Over de joepie uitgeverij.	61
<i>Copyright.</i>	62
Kan ik je ergens bij helpen?	63

Zo.

Ben je klaar om te beginnen?

Dan neem ik je stap voor stap mee van een letter naar een kant en klaar verhaal van twintig zinnen. Een joepie.

Waarom twintig zinnen Joep,
en geen vijftwintig? Of dertig?

Goeie vraag. Toen ik ergens in de loop van 2011 begon met schrijven aan mijn boek 'Schrijf wat je bedoelt', heb ik met mezelf afgesproken: vanaf nu schrijf ik alleen nog maar alinea's van vijf zinnen. 'Vijflijners'.

En toen 'Schrijf wat je bedoelt' af was, schreef ik – ja hèhè – alleen nog maar joepies: drie vijflijners, drie tussenkoppen, een titel en een laatste zin.

Een duidelijke grens – als een voetbalveld – en binnen die grens kan alles.

Hoef ik nooit meer te verdwalen. Ik weet niet hoe dat bij jou zit, maar ik raak nogal makkelijk de draad kwijt als ik schrijf.

En wat ook heerlijk is aan een duidelijke grens: ik weet precies wanneer m'n tekst klaar is. Top.

Wat wil ik je nog meer vertellen voor je begint? O ja, in dit boek kom je drie stemmen tegen. Twee heb je er al gezien.

De stem die je het meeste ziet is mijn eigen stem, in het lettertje dat je nu al een tijdje leest. De BrownStd Regular. De stem die het verhaal vertelt, de opdrachten geeft en uitlegt.

De tweede stem is de stem van Bert. Mijn Bert of jouw Bert, dat kan allebei ;-). Ook in BrownStd, maar dan achteroverhangend: Regular Reclining.

Deze stem zou je ook de 'ja, maar'-stem kunnen noemen. Die kom je nou eenmaal voortdurend tegen als je schrijft.

Huh Joep, mijn Bert? Wie is dat dan?

Zie je? Daar heb je 'm al ;-)

Ik vertel je meer over je Bert op bladzijde 19.

En dan is er de derde stem: de stem van de voorbeelden. Die herken je aan de letter Courier New Standaard.

Check.

Wat wil ik je nog meer vertellen? O ja, dat het handig is om op een rustige plek te gaan zitten. Met je telefoon uit.

Om een goeie pen te pakken – één die schrijft als een balpunt op een bananenschil – en een stapeltje geeltjes. Ik gebruik altijd die rechthoekige van 126 x 76 millimeter, daar passen precies vijf zinnen op.

Zal je zien.

En er is nog iets. Of nee, drie dingen zijn er nog.

Eén: op de hele wereld is er maar één zoals jij. Maar één met jouw kennis, jouw herinneringen,

jouw associaties. En ook maar één die daarover schrijft zoals jij. Jij. Laat dat even tot je doordringen.

Nog een beetje meer.

Nog een beetje.

Zo ja.

Lekker hè?

Twee: als je dit boek doet, maak je kennis met een radicaal andere manier van schrijven. Dat is nieuw voor je, dus neem een risikootje (ja, met een kaa). Doe iets wat je nog nooit eerder hebt gedaan. Doodeng – zeker – maar als je het durft, levert dit boek je veel meer op.

En drie: alles wat je schrijft is goed. Je kan het niet verkeerd doen. Hoor je me? Alles wat je schrijft is goed. Ook als je onzin schrijft. Ook als je denkt dat je een d/t-fout maakt of als je denkt: 'Geen idee waar deze zin heen gaat.' Juist dan. Laat het stromen!

Zo. Nu weet je alles wat je moet weten om te kunnen beginnen. Zullen we?

Hop.

26 letters staan er in het Nederlandse alfabet.

A-b-c-d-e-f-g-h-i-j-k-l-m-n-o-p-q-r-s-t-u-v-w-x-y-z.

Allemaal juweeltjes.

Kies er één, maakt niet uit welke.

Ik kies de l. Of nee, de r. Of nee, ik kies de p.

Ja, dat doe ik. De p.

Ja maar Joep, wat is het doel van deze opdracht? Als ik het doel niet weet, kan ik ook geen letter kiezen.

Het doel van deze opdracht is een beginnetje maken. Dat is alles. En wees gerust: welke letter je ook kiest, je komt straks uit waar je uit moet

komen. Dat is een zekerheidje, dus maak het jezelf makkelijk en kies gewoon een letter.

Makkelijk is goed.

Heb je er één? Mooi. Schrijf dan een woord dat met deze letter begint.

Weet je wat? Schrijf het eerste woord dat in je opkomt. Ik schrijf `postzegel`.

Een *bloody* saai woord, maar hee, wat maakt het uit? Helemaal niks. Heb je een woord? Super.

Schrijf dan nu een woord dat eindigt met je letter. Ik schrijf `plop`.

'Plop', meen je dat, Joep?
Is het echt zo simpel?

Jup. Als je dit boek doet is alles geoorloofd. Heerlijk toch? Nu nog een woord met je letter ergens in het midden. `Aardappel`.

Lekker hè, als alles goed is, ook je allereerste impuls? En even wennen zeker ook? Mooimooi.

Drie woorden heb je nu. Nou is er een wet die zegt: in een rijtje van drie dingen is er altijd één ding het aantrekkelijkst.

Dat geldt voor een rijtje van drie sinaasappelen, een rijtje van drie Duitsers en ook voor een rijtje van drie woorden.

Kies het aantrekkelijkste woord. Nu.

(je weet meteen welk woord dat is zeker?)

Zet er vijf associaties omheen.

Help me effe Joep, associaties,
wat zijn dat?

Ik denk altijd aan het spelletje dat wij spelen als we met zijn allen in de auto zitten. Als jij zegt 'geel', zeg ik 'banaan'. Als ik zeg 'banaan', zeg jij 'fruit'. Als jij zegt 'fruit', zeg ik 'gezond'. Als ik zeg 'gezond', zeg jij 'bah'.

Ken je dat spelletje? Je associeert steeds verder op het laatste woord. Probeer maar. Ik doe ook mee:

Aardappel - boer - tractor - mest -
koe - melk.

Ging dat makkelijk? Lekker voor je.

Niet? Dan moet je meer oefenen.

Maar Joep, ik moet toch helemaal niks?

Klopt, behalve associëren oefenen. Wordt het
lekker lenig van in je hoofd.

Weet je wat? We doen de oefening nog een keer,
nu in één keer.

Kies een letter, schrijf drie woorden, kies het
aantrekkelijkste woord en schrijf vijf associaties.
Achter elkaar.

K.

Kilo - plakk - inkktpot.

Inktpot - pen - ganzenveer - lakzegel
- troubadour - paard.

Nu heb je twee rijtjes van zes woorden.

Of eigenlijk: twee woorden en twee keer vijf associaties.

Associaties zijn toch ook woorden Joep?

Zeker, zeker, maar weet je wat zo leuk is aan woorden? Dat je er moorddadig precies mee kan zijn. Als je wil.

Goed. Twee rijtjes heb je, van zes woorden elk ;-). Een mooi moment om je iets te vertellen over woorden.

Iets dat ik heb geleerd van linguïst Michael Silverstein. Hij is de bedenker van een model dat 'The animacy hierarchy' heet.

Als ik dat model helemaal platsla, zegt-ie: er zijn twee soorten woorden.

Woorden die je niet kan zien. Die wijzen naar iets waarvan je niet kan zien waar het begint of ophoudt. Concept. Optimaliseren. Innovatief. Silverstein noemt zulke woorden 'contourloos'.

Er zijn ook woorden die je wel kan zien. Die wijzen naar iets concreets, met contour. Appelflap. Hinkelen. Rood.

Zie je het verschil?

Dat bedoel ik heel letterlijk.

Zie je het verschil?

Kijk dan nu eens naar je twaalf woorden en zet een 2 achter een woord dat je niet kan zien en een 1 achter een woord dat je kan zien.

Ja maar Joep, ik ben geen beelddenker,
dus ik zie ook geen beelden bij woorden.

Apekool. Als je ogen hebt, zie je plaatjes. De hele dag, zelfs als je slaapt.

Dus kijk naar je woorden – één voor één – en vraag je af: wat is het allereerste plaatje dat ik zie als ik naar dit woord kijk?

O, en dit is misschien wel de eerste keer in je

leven dat je naar woorden probeert te kijken, dus geef jezelf een beetje *slack*.

Deze tip helpt misschien ook: ik vraag niet aan je om het perfect te doen. Ik vraag je om het gewoon eens te proberen.

En onthoud: je kan het niet fout doen. Alles wat je doet is goed.

Dat heb ik vaker gehoord Joep, en dan bleek het later toch niet waar.

Maar nu wel!

Ik doe ook mee:

Aardappel 1

Boer 1

Tractor 1

Mest 1

Koe 1

Melk 1

Inktpot 1

Pen 1

Ganzenveer 1
Lakzegel 1
Troubadour 1
Paard 1

Ging dat lekker? Mooi. Niet? Dan heb ik maar één tip voor je: oefenen! Stop met begrijpen, begin met kijken.

Van alle tips die ik je kan geven, is dit de allerbeste.

Hoe beter je woorden kan kijken, hoe beter je schrijft. En je weet: hoe beter je schrijft, hoe leuker je leven.

Ja maar Joep, ik heb alleen maar woorden met een 2 erachter!

Schrijf dan een woord dat je kan zien. Nu. En maak dan met je woord ook meteen een zin die begint met 'ik'. Ik kies *koe* en schrijf deze zin:

Ik zie in de verte een koe.

Neurowetenschapper Yellowlees Douglas zegt: de zinnen die je lezer het makkelijkst begrijpt zijn

zinnen in de volgorde 'actor – action – result'.

In gewoon Nederlands: 'onderwerp – werkwoord – de rest'.

Ik (onderwerp) zit (werkwoord) op een stoel (de rest).

En het leuke is: niet alleen je lezer is snapt zulke zinnen het makkelijkst. Jij ook. En makkelijk is goed, weet je nog?

Oh trouwens, ik wil nog een stapje verder gaan dan Yellowlees Douglas.

Want als je schrijft is het nog beter als je je eerste zin in de volgorde "ik' – werkwoord – de rest' schrijft.

Maar waarom dan Joep, je eerste zin beginnen met 'ik' is toch heel onbeleefd?

Dat hoor ik vaak, maar als je schrijft, is er maar één ding belangrijk: dat je begint. Hoe eerder je begint, hoe eerder je klaar bent.

En beginnen met een zin in de volgorde 'ik – werkwoord – de rest' is de allermakkelijkste manier om te beginnen, want dan gaat je eerste zin over jou.

Hoef je alleen nog maar te kijken. Zal je zien.

(en dat ik je nu vraag om een zin te schrijven die begint met 'ik' betekent niet dat je die 'ik' aan het begin straks – als je alinea klaar is – moet laten staan)

Heb je een ik-zin met een woord erin dat je kan zien? Top.

Een beter begin is er niet. Kijk nu eens of je je zin zo kort mogelijk kan maken? Hou de volgorde 'ik' – werkwoord – de rest' overeind!

Maar Joep, dan wordt de betekenis van mijn zin toch heel anders?

Klopt. De betekenis van je zin wordt anders als je hem korter maakt. En het kan dat je dat lastig vindt.

Maar je zin wint aan kracht. Probeer maar eens.

Ik kan in de verte weglaten:

Ik zie ~~in de verte~~ een koe.

(scheelt toch weer negen letters en drie spaties ;-)

Is jouw zin ook korter geworden? Dan heb je nu een superkrachtige eerste zin.

En het goeie nieuws: in je eerste zin zit je tweede zin al verstopt.

Het kan zelfs heel goed zijn dat je wat je net uit je zin hebt gehaald kan gebruiken voor een tweede zin. Zo beobbeld:

Ik zie een koe. In de verte.

Je kan ook een hele andere tweede zin schrijven. Het enige dat je hoeft te doen is kijken. Naar alles wat je weet. Al je ervaringen, herinneringen en associaties. En dat bedoel ik heel letterlijk.

Kijk maar:

Ik zie een koe. Een Hollandse,
zwartwit gevlekte koe.

Of zo:

Ik zie een koe. Hij is lief.

**Drie verschillende tweede zinnen heb je nu.
Pure weelde.**

**Kies de tweede zin waar mee verder wil en
schrijf door. Op een nieuw geeltje. Kijken en
schrijven, je weet nu hoe je dat doet.**

Ik kies deze:

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief
en onhandig, zoals koeien nou eenmaal
zijn. Wat een beest. Een enorme buik op
poten.

**Ging dat makkelijk? Cool. Deze manier van
schrijven noem ik 'schrijven met je Ernie'.**

M'n Ernie? Wie is dat?

In zijn boek 'Thinking, fast and slow' legt psycholoog Daniel Kahneman uit dat er twee systemen actief zijn in je hoofd.

Systeem 2 is langzaam, vooringenomen en kost moeite. Dat is je Bert.

Systeem 1 is snel, vrij en moeiteloos. Dat is je Ernie.

Ik zou willen dat je vanaf nu alleen nog maar schrijft met je Ernie. Kijken en schrijven.

Is je alinea klaar? Dan verbeter je met je Bert.

Hoe dan Joep?

Nou, zo: vervang een zelfstandig naamwoord – dat is een woord waar je 'het', 'de' of 'een' voor kan zetten – door een zelfstandig naamwoord dat preciezer is. Met je Bert.

Die kent honderdduizend woorden, dus voor elk woord heeft-ie drie andere. Krijg je dit:

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme ~~buik~~ pens op poten.

Nu heb ik een alinea. En jij ook. Thop.

Thop?

Dat is nog een beetje meer top dan top zonder h ;-)

Zullen we een keer al deze stappen achter elkaar doen?

Een letter kiezen, drie woorden schrijven, ééntje kiezen en een ik-zin mee maken, zo kort mogelijk maken en dan doorschrijven met je Ernie en verbeteren met je Bert? Op een nieuw geeltje. Gaat-ie:

De 1.

Lolly - alarmbel - bolleboos.

Ik heb heel veel zin in een lolly.

Ik heb ~~heel veel~~ zin in een lolly.

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de keuken. Ik ga 'm zo even pakken.

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de ~~keuken~~ badkamer. Ik ga 'm zo even pakken.

Zie je hoe het werkt?

Van een letter naar een woord naar een zin naar vijf zinnen. Kijken en schrijven. Als je dat elke dag een keer doet, wordt het knetterlenig in je hoofd.

En een lenig hoofd, dat is wat je wil.

Daarom doe je dit boek.

Twee alinea's heb je nu, elk op een eigen geeltje. Das handig voor straks.

Er is een andere wet die zegt: twee alinea's kun je in twee verschillende volgordes zetten.

De mijne kunnen zo:

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de badkamer. Ik ga 'm zo even pakken.

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

En zo:

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de badkamer. Ik ga 'm zo even pakken.

Zie je hoe je verhaal verandert als je de volgorde van je alinea's verandert? Te gek.

Nog even door, want voor een joepie heb je minstens drie alinea's nodig.

In je twee alinea's staan en heleboel zelfstandig naamwoorden. Woorden waar je 'het', 'de', of 'een' voor kan zetten.

De zelfstandige naamwoorden uit mijn alinea's zijn deze:

Koe - beest - pens - poten - lolly - Chupa Chup - la - badkamer.

Weet je nog, die wet die zegt: in een rijtje van drie woorden is er altijd één het aantrekkelijkst. Die geldt ook voor een rijtje van acht woorden.

No kidding ;-)

Kies het aantrekkelijkste zelfstandige naamwoord en maak er een ik-zin mee:

Ik kies koe. Of nee, beest. Daar maak ik in een wip een zin mee die begint met ik, kijk maar:

Ik voel me een beest.

En ik maak 'm zo kort mogelijk:

Ik ~~voel~~ me ben een beest.

En dan door, met m'n Ernie. Kijken en schrijven, op – ja hèhè – een nieuw geeltje:

Ik ben een beest. Tenminste, zo voel ik me vandaag. *Unstoppable*. En probeer me niet tegen te houden, want ik loop zo door je heen. Als in een tekenfilm.

Ik vervang een werkwoord door een preciezer werkwoord. Met m'n Bert. Handig om te weten: een werkwoord is een woord dat je kan doen.

Ik ben een beest. Tenminste, zo voel ik me vandaag. *Unstoppable*. En probeer me niet tegen te houden, want ik ~~loop~~ stuiter zo door je heen. Als in een tekenfilm.

Zie je het verschil tussen het plaatje dat hoort bij het werkwoord `lopen` en het plaatje dat hoort bij het woord `stuiteren`?

Een gi-gan-tisch verschil.

Nu heb ik drie alinea's en jij ook. We gaan als een trein.

Weet je wat? We doen er nog één ;-)

In je drie alinea's staan een heleboel werkwoorden, dat kan niet anders. In mijn drie alinea's staan deze:

Zien - zijn - hebben - liggen -
pakken - zijn - voelen - proberen -
tegenhouden - stuiteren.

Kies het aantrekkelijkste werkwoord. Het werkwoord dat het duidelijkste plaatje is.

Bij mij zijn dat: tegenhouden **en** stuiteren.

Ik kies `stuiteren` en maak een ik-zin:

Ik stuiten me helemaal gek.

Korter!

Ik stuiten me gek.

En door, op een vers geeltje:

Ik stuiten me gek. Op mijn gloedjenieuwe *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuiten nog lekker even door!

Nu vraag ik m'n Bert om op precies de goede plek in mijn alinea een knotsgek bijvoeglijk naamwoord te zetten.

Hoezo Joep, waarom niet een werkwoord of een zelfstandig naamwoord?

De drie soorten woorden die de meeste kleur geven aan je alinea zijn de zelfstandige naamwoorden, de werkwoorden en de bijvoeglijke naamwoorden.

Let er maar eens op.

En je hebt al een keer een zelfstandig naamwoord ge-Bert en ook een werkwoord, dus nu is het tijd voor een bijvoeglijk naamwoord.

Ja maar Joep, ik heb altijd geleerd dat ik bijvoeglijke naamwoorden zo veel mogelijk moet vermijden. Hoe zit dat dan?

Bijvoeglijke naamwoorden zijn net als zout. Teveel is niet lekker, maar een beetje is heerlijk.

Vraag je Bert dus om op precies de goeie plek in je alinea een snufje bijvoeglijk naamwoord toe te voegen. Dan doe ik dat ook:

Ik stuiter me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje skippybal. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuiter nog lekker even door!

Zo. Vier alinea's heb je nu. Precies goed, want voor een joepie heb je er maar drie nodig.

Pure weelde.

Want met vier alinea's kun je vier keer drie keer twee is vierentwintig verschillende selecties van drie maken.

Think about it.

En als je vijf alinea's hebt, kun je vijf keer vier keer drie keer twee is honderdtwintig verschillende selecties van drie alinea's maken.

Mind boggling.

Maar ik heb vijf alinea's Joep, want ik dacht: ik ga zo lekker, ik doe er gewoon nog één.

Hoor je dat? Je Bert komt los! Dat is geweldig nieuws. En het maakt niet uit hoeveel alinea's je precies hebt, als je er maar drie kiest.

Ik kies deze drie:

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de badkamer. Ik

ga 'm zo even pakken.

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

~~Ik ben een beest. Tenminste, zo voel ik me vandaag. *Unstoppable*. En probeer me niet tegen te houden, want ik loop stuiter zo door je heen. Als in een tekenfilm.~~

Ik stuiter me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuiter nog lekker even door!

Gelukt? Top. Nog een beetje wiskunde. Met drie alinea's kun je zes verschillende volgordes maken:

1-2-3. 1-3-2. 2-1-3. 2-3-1. 3-1-2.
En 3-2-1.

Schuif met je geeltjes en lees minstens twee verschillende volgordes hardop aan jezelf voor.

Enneh, let vooral niet op je Bert terwijl je dat doet, want die loopt waarschijnlijk nu al te roepen dat je alinea's geen en-ke-le samenhang hebben. Geen acht op slaan.

Ik zet mijn alinea's in deze volgorde:

Ik stuiter me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuiter nog lekker even door!

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de badkamer. Ik ga 'm zo even pakken.

Zo. De kern van je joepie staat.

Als een huis.

Nu nog *tweaken*.

Schrijf om te beginnen boven elke alinea een tussenkop. Een bruggetje, van de ene alinea naar de volgende.

Dat kan altijd op meer dan één manier. Kijk maar.

Dit kan:

Ik stuiten me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuiten nog lekker even door!

Of nee, eerst even uitrusten

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

En dit kan ook:

Ik stuit me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuit nog lekker even door!

Ik kijk om me heen.

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

Zie je hoe het werkt? Mooi. Zet je Ernie dan op standje 'maximaal lenig' en hop, aan het werk.

Ik doe ook mee:

Weet je wat ik doe?

Ik stuit me gek. Op mijn gloedjenieuwe knaloranje *skippybal*. Woeha! Lang geleden, dat ik zo ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je wat, ik stuit nog lekker even door!

Hee-i, wat zie ik daar?

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en onhandig, zoals koeien nou eenmaal zijn. Wat een beest. Een enorme pens op poten.

Over pens gesproken

Ik heb zin in een lolly. Heel veel zin. Ja, in een Chupa Chup met aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er nog één in de la in de badkamer. Ik ga 'm zo even pakken.

Schrijf nu een waarom-titel. Dat is een titel die begint met 'Waarom'.

Waarom eigenlijk Joep?

Daarom ;-)

En omdat het makkelijk is om een waarom-titel te maken (wil je liever een hoe-titel schrijven? Kan ook.

Waarom mijn leven zo vrolijk is.

Een goeie titel is een overdreven titel, dus zet in je titel sowieso altijd een idioot bijvoeglijk naamwoord.

Waarom mijn leven zo belachelijk vrolijk is.

Precies goed.

Negentien zinnen heb je nu. Eentje nog en dan ben je klaar.

Nou Joep, dat kan wel zo zijn, maar mijn joepie slaat echt als een tang op een varken.

Dat is je Bert *speaking*. Laat je niet foppen, je doet het hartstikke goed. Weet je nog, regel drie? Je kan het niet verkeerd doen.

Blijf je twijfelen? Lees dan je drie alinea's hardop voor aan iemand die je vertrouwt.

En vraag voor je begint met lezen: 'Waar gaat dit verhaal over volgens jou?' Je zal versted staan.

Waar waren we ook alweer? Oja, een laatste

zin heb je nog nodig. Een uitnodiging.
Onweerstaanbaar spul, uitnodigingen.

Weet je hoe je een uitnodiging schrijft? Begin met 'Wil jij ...'

Ik schrijf deze:

Wil jij er ook één?

Zo.

Gefeliciteerd.

Je allereerste joepie ooit is klaar.

Een mijlpaal ;-)

Nu komt het mooiste stuk: boekje vouwen.
Van een a-viertje. Weet je hoe je dat doet?

Ik leg het je uit.

Print de volgende bladzijde – bladzijde 39
that is – op een a-viertje, tik op deze [link](#) en
vouw een boekje, stap voor stap.

3

2

vanaf hier scheuren of knippen tot hier

vanaf hier scheuren of knippen tot hier

1

Nu heb je een boekje. Precies goed.

Plak alinea één op de '1', alinea twee op de '2' en alinea drie op de '3'. En zet op de achterkant je laatste zin en op de voorkant je titel.

Zet ook je naam op de voorkant. Jij bent tenslotte de auteur.

Ja maar hoho, ik weet niet of ik hier mijn naam op wil zetten.

Dat is je Bert! Zie je wat een dominante mafkees het is?

Wees trots, daar heb je alle reden voor. Zet je naam op de voorkant.

En voel even heel goed hoe lekker het is om je eigen boek vast te houden.

Nog een beetje.

Ietsje meer nog.

Dabbedoelik.

En let op, want nu komt de *magic*.

Vouw je je boekje weer terug naar een plat a-viertje? Dan kun je je joepie zo vaak kopiëren als je maar wil.

Om uit te delen.

Op te sturen.

Of – à la *Banksy* – bij de boekhandel te leggen.

Tsss.

Een complete joepie.

**Waarom mijn leven
zo belachelijk vrolijk is.**

Weet je wat ik doe?

Ik stuit me gek Op mijn
gloednieuwe knaloranje *skippybal*.
Woeha! Lang geleden, dat ik zo
ongegeneerd heb gestuiterd. Weet je
wat, ik stuit nog lekker even door!

Hee-i, wat zie ik daar?

Ik zie een koe. Hij is lief. Lief en
onhandig, zoals koeien dat nou
eenmaal zijn. Wat een beest. Een
enorme pens op poten.

Over pens gesproken

Ik heb zin in een lolly. Heel veel
zin. Ja, in een Chupa Chup met
aardbeiensmaak. Volgens mij ligt er
nog één in de la in de badkamer. Ik
ga 'm zo even pakken.

Wil jij er ook één?

Wat je nu weet.

- dat er twee soorten woorden zijn: woorden die je niet kan zien en woorden die je wel kan zien
- dat de beste eerste zin een zin is in de volgorde: 'ik – werkwoord – de rest', met een woord erin dat je kan zien. O, en dat het handig is om je eerste zin zo kort mogelijk te maken
- hoe je schrijft met je Ernie en verbetert met je Bert
- dat samenhang een kwestie is van volgorde
- dat je creatiever bent dan je denkt. Veel creatiever

Vijf dingen die iedereen zou moeten weten.

Jij weet ze nu.

Doe er je voordeel mee ;-)

Alle stappen op een rijtje.

Kies een letter.

Schrijf drie woorden: een woord dat begint met je letter, een woord dat eindigt met je letter en een woord met je letter ergens in het midden.

Kies het woord dat je het meest aanspreekt en zet er vijf associaties omheen.

Kies de associatie die het duidelijkste plaatje is en schrijf een zin in de volgorde 'ik' – werkwoord – de rest'.

Maak je ik-zin zo kort mogelijk.

Kijk welke tweede zin er in je eerste zin verstopt zit. Zie je 'm? Schrijf 'm op en schrijf door, tot je vijf zinnen hebt. Met je Ernie.

Verbeter met je Bert. Kijk naar zelfstandige naamwoorden, werkwoorden en bijvoeglijke naamwoorden.

Dit is alinea #1.

Kies een werkwoord uit alinea #1, maak er een ik-zin mee, maak je ik-zin zo kort mogelijk en schrijf door tot je vijf zinnen hebt. Met je Ernie.

Verbeter met je Bert.

Dit is alinea #2.

Kies een zelfstandig naamwoord uit alinea #2, maak er een ik-zin mee, maak je ik-zin zo kort mogelijk en schrijf door tot je vijf zinnen hebt. Met je Ernie.

Dit is alinea #3.

Wil je nog een alinea schrijven? Je weet hoe je dat doet.

Nu heb je vier alinea's.

Kies er drie en zet ze op volgorde.

Schrijf tussenkoppen, bruggetjes van de ene

alinea naar de volgende.

Schrijf een titel die begint met 'Waarom'.

Zet er een idioot bijvoeglijk naamwoord in.

Schrijf een laatste zin: een uitnodiging.

Print een a-viertje en vouw er een boekje van.

Plak je alinea's erin.

Zet boven elke alinea een tussenkop.

Zet op de achterkant je laatste zin.

Zet op de voorkant je titel en je naam.

Nu is je joepie klaar.

Kopiëren en uitdelen!

Over dit boek.

Dit boek is een onherkenbaar verbeterde versie van twee boeken die ik eerder schreef: 'Schrijf wat je bedoelt' (2013) en 'Jippie, ik schrijf een joepie' (2015).

Sinds 2015 heb ik dit boek een heleboel keren geschreven, maar nooit in deze vorm.

Tien jaar heeft het geduurd om het zo simpel te maken.

En om te snappen hoe het nou zit met al die stemmen ;-)

Het grootste deel van dit boek heb ik geschreven op zaterdag 13 november 2021. In één ruk. Daarna heb ik natuurlijk hier en daar nog een heel pietepeuterig klein beetje ge-Bert ;-)

Op woensdag 24 november was het klaar.

Om 08:52.

Over je Bert en je Ernie.

Iedereen heeft een Bert en iedereen heeft een Ernie. Jij ook.

Bij de meeste mensen is Bert enorm en Ernie nog net niet levend begraven.

Precies verkeerd om.

Als je je Bert de baas laat zijn, is je leven lang niet zo leuk als het ook zou kunnen zijn.

Eeuwig zonde (en dat bedoel ik heel letterlijk ;-).

Hoe meer je Ernie en je Bert in balans zijn, hoe beter.

Ontwikkel je Ernie en koester 'm.

Doen hoor!

Dank.

Aan Claire en Lot en Jes.

Aan al mijn studenten op HBO's, universiteiten en kunstacademies.

Aan iedereen die naar de joepie academie is gekomen voor een training of opleiding.

Aan alle mensen die ik heb gezien in een incompany-programma.

Aan alle kinderen die ik voor mijn neus heb gehad tijdens joepieklas. Ik weet geen leerzamere plek dan een basisschoolklas. Door jullie snap ik steeds een beetje beter wat ik doe en wat ik wil.

En grote dank aan ontwerper, schrijver en kunstenaar Robin Uleman. Door de jaren heen heb je een vorm voor me ontwikkeld die me past als een handschoen.

Ik weet niet of je een vermoeden hebt van hoeveel me dat helpt.

Over mij.

Naar de kleuterschool. Naar de Pius X. Naar het Liemers College. Als au-pair naar Parijs. Italiaans studeren aan de UvA. Half jaartje politicologie. Naar de mode-academie. Diploma. Auditie doen bij 'Writing for performance' aan de HKU. Bij de Arnhemse toneelschool. Kostuum-assistent bij IDTheater. De Trust. De nationale Opera. Copywriter bij FHV/BBDO. *Copywriting*-les geven bij Avans. De Willem de Kooning academie. Een minor ontwikkelen voor Windesheim: 'Verhalen'. Een bot schrijven voor McDonalds. Buro van ons oprichten. Een half jaar lang Grrradio maken voor BNR. Gastlessen aan de HKU. *Copy director* a.i. bij Koeweiden Postma. 150 mensen trainen bij KPN. 'Schrijf wat je bedoelt' schrijven. 'Jippie, ik schrijf een joepie' schrijven. De joepie academie opendoen. 'De beste schrijfopleiding van de wereld' maken. 'Durf te willen' schrijven. De joepie uitgeverij opendoen.

En nu is ook nog 'Doe als ik. Schrijf als jij' klaar.

Poe-poe.

Over de joepie academie.

De school waar ik zelf naartoe had willen gaan.

Dat is het denk ik.

Want bij ons leer je hoe je schrijft zoals alleen jij dat kan.

En dat gaat verder dan d's en t's, dus we combineren schrijftechnieken met inzichten uit de NLP, de *mindset*-theorie van Carol Dweck en de Transactionele Analyse.

Word je niet alleen een betere schrijver, maar ook een completer mens.

Win-win ;-)

Over de joepie uitgeverij.

Het joepie-vouwboekje is het makkelijkste boekje dat er is.

En het leukste.

En we hebben het niet zelf bedacht hoor, dat je van een a-viertje een boekje kan vouwen – acteur Jorn Heijdenrijk liet me dat voor het eerst zien, ergens in 2015 – maar er past wel precies een joepie in.

Toeval bestaat niet.

Dus hou de joepie uitgeverij in de gaten.

De komende jaren gaan we een heleboel van die vouwboekjes uitgeven.

Wait for it.

Copyright.

De ideeën in dit boek zijn van mij.

Een half leven heb ik erover gedaan om ze te ontwikkelen en te begrijpen.

Dik vijftig jaar.

Ik steek mijn energie liever in mijn ideeën verspreiden dan in mijn ideeën beschermen.

Toch vind ik het fijn als je mijn naam erbij ze(g)t als je één van de ideeën uit dit boek gebruikt.

Is goed voor Het Grote Kosmische Evenwicht.

What goes around, comes around ;-)

Kan ik je ergens bij helpen?

Wil je meer weten over onze workshops en opleidingen?

Onze *masterclasses*?

Ons Duwtjes-abonnement?

Over hoe je woordkaas maakt of ons grote, harige doel?

Ga naar dejoepieacademie.nl, daar vind je alles wat je wil weten.

Doe dan.

Creativiteit: een fantastisch goedje.

En het mooie: hoe vaker je 'm gebruikt, hoe groter-ie wordt.

Krijg je meer en meer en meer.

En je creativiteit gebruiken, dat is precies wat je doet met dit boek.

Minder Bert en meer Ernie.

Veel meer.

Op de allereenvoudigste manier die er bestaat: schrijven.

Dat kan iedereen.

Goed voor jezelf en goed voor de wereld.